

Sygn. akt: I C 175/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Sylwia Staniszevska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Dorota Cichorz-Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 czerwca 2017 r. w S.

sprawy z powództwa (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko D. K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego D. K. na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 907,99 zł (dziewięćset siedem zł 99/100 gr) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od kwoty 782,25 zł od dnia 26.11.2016r. do dnia zapłaty, przy czym wysokość tych odsetek nie może być wyższa niż odsetek maksymalnych za opóźnienie,

II. oddała powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 50,69 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 175/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. wniósł o zasądzenia od pozwanego D. K. kwoty 1452,99 złotych wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 782,24 zł od dnia 26.11.2016r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 5.11.2014 r. udzielił pozwanemu kredytu w zakresie umowy kredytu na zakup towaru, w ramach której pozwany otrzymał kredyt w wysokości 1038,67 zł. Pozwany zobowiązany był do spłaty kredytu zgodnie z comiesięcznymi wyciągami. Pomimo wezwań i monitów pozwany nie wywiązał się z obowiązku spłaty. Całość zadłużenia stała się wymagalna z dniem 5.11.2015 r. Na dochodzoną należność składa się: należność główna w kwocie 782,24 zł, odsetki za okres od 5.11.2014 r. do dnia wystawienia wyciągu z ksiąg bankowych w kwocie 125,75 zł, koszty, opłaty i prowizje w kwocie 545 zł.

Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew, nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę pomimo prawidłowego zawiadomienia, nie złożył żadnych wyjaśnień w sprawie ani nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 5.11.2014 r. powód i pozwany zawarli umowę pożyczki gotówkowej. Zgodnie z tą umową powód udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 1038,67 zł na okres do dnia 5.11.2015 r., na zakup towaru – telewizora o wartości 899 zł. Pozwany zobowiązał się spłacać pożyczkę wraz z odsetkami w 12 ratach miesięcznych płatnych do dnia 5 -tego każdego miesiąca począwszy od 5.12.2014 r. Wymagalne raty miesięczne zaliczane były w pierwszej kolejności na pokrycie wymagalnych spłat miesięcznych począwszy od najstarszych płatności w kolejności: opłata za prowadzenie rachunku, rata pożyczki w kolejności kapitał, odsetki, w drugiej kolejności na pokrycie zaległych opłat i prowizji, innych kosztów, odsetek karnych. Za opóźnienie w spłacie raty lub jej części, bank nalicza odsetki karne. Do umowy został załączony harmonogram spłaty pożyczki.

Pozwany na poczet należności z umowy pożyczki dokonał w dniu 8.01.2015 r. wpłaty kwoty 88,14 zł, w dniu 9.04.2015 r. kwoty 88,15 zł, w dniu (...)2015 r. kwoty 88,15 zł.

Pismem z dnia 28.09.2016 r. powód wezwał pozwanego do uregulowania zaległości w terminie 7 dni. W dniu 25.11.2016 r. powód sporządził wyciąg z ksiąg banku, w którym stwierdził, że zadłużenie pozwanego z tytułu umowy pożyczki wynosi 1452,99 zł z czego 782,24 zł tytułem kapitału, 125,75 zł tytułem odsetek, 545 zł tytułem kosztów, opłat i prowizji. (dowód: dokumenty k.17-22)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z normą art. 339 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym przypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwość. Wobec tego, że działanie z art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenia strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania. (por. Wyrok SN z dnia 31.03.1999 r. (...) 176/97)

W sprawie niniejszej pozwany nie zajął merytorycznego stanowiska co do żądania pozwu. Zważywszy na treść przepisu wyżej przywołanego przyjmując zatem należało, że zachodzą podstawy do wydania wyroku zaocznego. Jednak, jako że okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda w pozwie, w świetle przedstawionych przez niego dowodów, wzbudziły wątpliwości Sądu żądanie powoda w kształcie przez niego zgłoszonym nie mogło zostać uwzględnione.

Z przedstawionych przez powoda dowodów wynika, że w dniu 5.11.2014 r. powód i pozwany zawarli umowę pożyczki gotówkowej, zgodnie z którą pozwany otrzymał pożyczkę w kwocie 1038,67 zł na okres do dnia 5.11.2015 r., na zakup towaru – telewizora o wartości 899 zł. Pozwany zobowiązał się spłacać pożyczkę wraz z odsetkami w 12 ratach miesięcznych płatnych do dnia 5 -tego każdego miesiąca począwszy od 5.12.2014 r. Wymagalne raty miesięczne zaliczane były w pierwszej kolejności na pokrycie wymagalnych spłat miesięcznych począwszy od najstarszych płatności w kolejności: opłata za prowadzenie rachunku, rata pożyczki w kolejności kapitał, odsetki, w drugiej kolejności na pokrycie zaległych opłat i prowizji, innych kosztów, odsetek karnych. Za opóźnienie w spłacie raty lub jej części, bank nalicza odsetki karne. Do umowy został załączony harmonogram spłaty pożyczki. Z dokumentów złożonych przez powoda, wynika, że pozwany na poczet należności z umowy pożyczki dokonał w dniu 8.01.2015 r.

wpłaty kwoty 88,14 zł, w dniu 9.04.2015 r. kwoty 88,15 zł, w dniu (...)2015 r. kwoty 88,15 zł. Natomiast z wyciągu ksiąg banku z dnia 10.08.2015 r. wynika, szczegółowe wyliczenie wymagalnej należności pozwanego.

Z tych też względów sąd uznał, że żądanie powoda zapłaty 907,99 zł zasługuje na uwzględnienie. Ponieważ pozwany i powód określili w umowie wysokość odsetek za opóźnienie w wymiarze czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, należało zasądzić na rzecz strony powodowej odsetki w umówionej wysokości za okres od 11.08.2015 r. do dnia zapłaty od kwoty 782,25 zł, przy czym w związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2016 roku nowelizacji kodeksu cywilnego (ustawy z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U.2015.1830) zmieniającej m.in. art. 481 od dnia 1 stycznia 2016 roku zastrzeżono, iż odsetki te nie mogą przekraczać odsetek maksymalnych za opóźnienie w wysokości aktualnie obowiązującej.

Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie wątpliwości wzbudziła żądanie powoda zasądzenia kwoty 545 zł. Powód podał, że kwota ta stanowi koszty, opłaty i prowizje. Nie wskazał jednak w uzasadnieniu ani nie wynika to ze złożonych przez niego dokumentów w jakiej wysokości dochodzi kwoty tytułem kosztów, w jakiej wysokości dochodzi kwoty tytułem opłat a w jakiej wysokości dochodzi kwoty tytułem prowizji. Nie wskazał również i nie wynika to z dowodów za jakie czynności policzą sobie kwotę tytułem kosztów, tytułem opłat czy tytułem prowizji, a więc z w jaki sposób została naliczona ta kwota, nie ma możliwości jej zweryfikowania w żaden sposób.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że zapisy umowy pożyczki odnośnie kwot przewidzianych za czynności windykacyjne, w zakresie obligującym pozwanego do ich pokrycia uznać należało za niewiążące strony niniejszego postępowania. Naliczanie opłat za wezwanie do zapłaty nie uwzględniających rzeczywiście poniesionych kosztów związanych z czynnością windykacyjną narusza bowiem zakaz nakładania kar umownych dotyczących zobowiązań pieniężnych. Wyrokiem z dnia 09 października 2006 r. w sprawie XVII AmC 101/05 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł bowiem o wpisaniu do rejestru klauzul niedozwolonych następującej klauzuli: „Opłaty dodatkowe, które ponosi Zleceniodawca: - (...) - za przyznanie okresu karencji w spłacie rat na 1 miesiąc – 50 PLN, - za przyznanie okresu karencji w spłacie rat na 2 miesiące – 100 PLN, - za wysłanie upomnienia za zwłokę w zapłacie raty – 20 PLN, - za wysłanie wezwania do zapłaty raty – 30 PLN, - za wysłanie przesądowego wezwania do zapłaty – 50 PLN, - za wizytę windykatorów w związku z brakiem spłaty 2 rat – 100 PLN - (...), - za telegram informujący o zadłużeniu przeterminowanym – 30 PLN, – za monit telefoniczny – 20 PLN - (...)”. Dodatkowo – w orzeczeniu z dnia 27 maja 2014 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone klauzule umowne w postaci zapisów : W związku z tym postępowaniem, Pożyczkodawca ma prawo: a) wysłać wezwanie do zapłaty (monit) pocztą tradycyjną, przy czym opłata za jedno wezwanie obciąża Pożyczkobiorcę i wynosi 100 zł (maksymalna liczba wezwań do zapłaty wysłanych pocztą tradycyjną w jednym miesiącu wynosi 30 sztuk); b) wysłać wezwanie do zapłaty (monit) pocztą email, przy czym opłata za jedno wezwanie obciąża Pożyczkobiorcę i wynosi 100 zł (maksymalna liczba wezwań do zapłaty wysłanych pocztą email w jednym miesiącu wynosi 30 sztuk); c) wysłać wezwanie do zapłaty (monit) za pomocą wiadomości SMS, przy czym opłata za jedno wezwanie obciąża Pożyczkobiorcę i wynosi 100 zł (maksymalna liczba wezwań do zapłaty wysłanych za pomocą wiadomości SMS w jednym miesiącu wynosi 30 sztuk); d) wezwać telefonicznie Pożyczkobiorcę do spłaty pożyczki, przy czym za każdy telefon do Pożyczkobiorcy Pożyczkodawca nalicza opłatę w wysokości 100 zł (maksymalna liczba wezwań telefonicznych nie może przekroczyć 30 w jednym miesiącu). (zob. sygn akt : XVII AmC 12374/1).

Cytowane klauzule niedozwolone uznać należało za analogiczne do tej zawartej w umowie załączonej do pozwu i w konsekwencji, z mocy art. 479⁴³ k.p.c. w zw. z art. 385¹ k.c. ocenić jako niewiążącą powoda i pozwaną. W takim zaś stanie rzeczy klauzula ta nie mogła stanowić skutecznej podstawy żądania zgłoszonego przez powoda (w omawianym zakresie). Artykuł 479⁴² § 1 k.p.c. stanowi, że w razie uwzględnienia powództwa sąd w sentencji wyroku przytacza treść postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone i zakazuje ich wykorzystywania. Natomiast zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c., wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do Rejestru postanowień niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Oznacza to, że wyrok ma przymiot rozszerzonej prawomocności materialnej, a więc również ustanawia powagę rzeczy osądzonej odnośnie do oceny objętego nim postanowienia w zakresie szerszym niż jedynie

między powodem a pozwanym. Tylko skuteczność wyroku uznającego określone postanowienie za niedozwolone i zakazującego jego stosowania przez wszystkich przedsiębiorców stanowi o jakimkolwiek sensie kontroli abstrakcyjnej wzorca. Kontrola ta ma bowiem zmierzać do usunięcia szkodliwego postanowienia z obrotu prawnego poprzez wciągnięcie go na „czarną” listę niedozwolonych postanowień zawartą w Rejestrze. Skutek ten może być osiągnięty jedynie poprzez zakaz wykorzystywania szkodliwego postanowienia przez wszystkich przedsiębiorców i w odniesieniu do wszystkich wzorców. Zakaz skierowany wyłącznie pod adresem jednego przedsiębiorcy nie spełniałby zatem niezbędnego wymogu powszechności i z punktu widzenia ochrony interesu konsumentów jako grupy traciłby znaczenie. Pogląd ten znajduje, zdaniem jego zwolenników, oparcie normatywne zarówno w brzmieniu art. 479⁴² § 1 i art. 479⁴³ k.p.c., jak również w założeniach ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, która stosowanie postanowień wzorców umów wpisanych do Rejestru kwalifikuje jako praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Jeżeli klauzula z wzorca umownego została wpisana do Rejestru, oznacza to, że postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów, a zakaz stosowania niedozwolonych postanowień odnosi się do wszystkich przedsiębiorców, nie tylko do tych, przeciwko którym zapadł wyrok. Znalazło to potwierdzenie w orzecznictwie organu antymonopolowego, który stwierdził, że usunięcie z obrotu prawnego niedozwolonych postanowień wzorców ma nie tylko usunąć z obrotu prawnego takie postanowienia, lecz również uchronić konsumentów przed narażeniami na takie postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami.

Kontrola umowy pod kątem funkcjonowania ich w jej treści zapisów niedozwolonych może być przeprowadzona incydentalnie, w konkretnej sprawie (por. Cz. Żóławska w: G. Bieniek [red.], Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 1, Warszawa 2005, str. 144-145).

Mając wszystko powyższe na uwadze - roszczenia pozwu w zakresie kwoty tytułem kosztów, uznał Sąd za naruszenie zakazu ujmowania takich postanowień w umowach, mające na celu obejście prawa. Wprowadzone do umowy klauzule abuzywne nie wiążą zatem konsumenta. Strony pozostają natomiast związane umową w pozostałym zakresie (art. 385¹ § 1 i 2 k.c.). Niedozwolone postanowienia umowne usuwane są z umowy automatycznie z takim skutkiem, jak gdyby nigdy nie zostały zastrzeżone, nie są wiążące od początku - *ex tunc*. (por. A. Olejniczak w: A. Kidyba [red.], Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, LEX, 2010, komentarz do art. 385¹ kodeksu cywilnego). Zdaniem tutejszego Sądu, niedopuszczalna jest bowiem sytuacja, w której korzystanie z takich zapisów umownych generowałaby dodatkowe źródło dochodów strony powodowej kosztem konsumenta, zwłaszcza, że opłaty te ustalone zostały ryczałtowo w oderwaniu od rzeczywistych ich kosztów. Nadto obciążanie dłużnika tymi kosztami jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, gdyż nie są to czynności niezbędne, zaś w ocenie Sądu koszty monitów mieszczą się w ramach obowiązku współdziałania przy wykonaniu zobowiązania przez wierzyciela zgodnie z art. 354 § 2 k.p.c.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd orzekł jak w pozwie.

Ponieważ powód w niewielkiej części uległ swojemu żądaniu, sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego całe wyłożone przez powoda koszty procesu na mocy art. 100 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

S., (...)